

1 De wet van '96 maakt dat werknemers niet krijgen wat ze verdienen.

- In een rechtvaardige economie stijgen de lonen aan het zelfde ritme als de productiviteit. De Belgische **loonstijgingen liggen ver achter op de productiviteit** sinds 1996. De productiviteit steeg in reële termen met 26% sinds 1996, de lonen slechts 12% (in reële termen). Minder dan de helft van de productiviteitsstijging werd vertaald in een loonstijging. De loonwet draagt hier – door de onbestaande loonmarges – in belangrijke mate aan bij.
- Toch zijn Belgische werknemers steeds productiever. Ze brengen met andere woorden steeds meer op voor de bedrijven. Het gedeelte van onze welvaart (geproduceerde meerwaarde) dat naar de lonen gaat, het loonaandeel in de economie, daalde sinds 1999 met +/- 10%, het winstaandeel (de winstmarge) steeg met +/- 10%.
- De winstmarge is wat van de omzet overblijft als winst na aftrek van alle kosten. In 1999 bedroegen de winstmarges nog 35%. In het tweede kwartaal van 2022 stegen de **winstmarges naar een historisch record, meer dan 45%**. In vergelijking met onze buurlanden zijn de Belgische bedrijven extreem winstgevend. Enkel Nederlandse bedrijven kunnen een winstmarge voorleggen die hoger is dan 40%.

➤ **Conclusie:** De productiviteit van werknemers gaat omhoog. De winstmarges van bedrijven nemen toe. Het loonaandeel in de gecreëerde rijkdom neemt af. Er zit dus **structureel iets fout in hoe we onze welvaart verdelen**. Om op lange termijn het evenwicht tussen lonen en winsten te herstellen is een fundamentele hervorming van de loonwet nodig.

2 De wet van '96 gaat in tegen fundamentele internationale rechtsnormen.

- Op 11 november gaf de internationale arbeidsorganisatie (IAO) een duidelijke aanbeveling aan België. De wet van '96 zorgt volgens de IAO voor **een inbreuk op de fundamentele vrijheid van onderhandelen** van de sociale gesprekspartners.
- De IAO stelt dat de Belgische overheid te sterk tussenkomt in de loononderhandelingen en een veel te beperkend kader oplegt:
 - Er wordt sinds 2017 een maximale loonmarge opgelegd via de CRB;
 - De berekende loonmarges liggen zo laag dat de werkgevers geen enkele 'incentive' krijgen om aan de onderhandelingstafel te komen;
 - Het wetgevend kader is niet van tijdelijke aard, wat het nog enigszins had kunnen verantwoorden.
- Conform de aanbeveling van de IAO moeten **de sociale partners zélf bepalen binnen welke contouren hun loonoverleg verloopt**. De IAO beveelt de federale regering dan ook aan om hier overleg rond op te starten.

3 De wet van '96 zit ronduit oneerlijk in elkaar.

- De wet **vergelijkt appels met peren**. De wet van '96 vergelijkt de loonkosten in België met die in de buurlanden. Maar de vergelijking loopt mank. De loonkosten in België worden kunstmatig hoog ingeschat door het niet meerekenen van **loonsubsidies** (€9 miljard in 2020) en loonkostverlagende maatregelen vanuit de taxshift (€7,5 miljard). Dit laat foutief uitschijnen dat de loonkosten in België zo'n €16,5 miljard hoger liggen dan in werkelijkheid het geval is.
- De Nationale Bank kwam wat betreft de **taxshift** echter tot een ontstellende conclusie. Het beleid van de regering-Michel om via een indexsprong en de verlaging van de loonkosten via de taxshift de concurrentiekracht te verhogen, miste z'n doel. Belgische ondernemingen gebruikten die ingrepen niet om hun prijzen te verlagen en aantrekkelijker te worden voor buitenlandse klanten, ze krikten met deze middelen hun winstmarges op.

4 De wet van '96 strookt niet met de economische realiteit.

- Tijdens de coronacrisis bleek duidelijk dat al onze **essentiële beroepen** ondergewaardeerd zijn. Zij hebben een inhaalbeweging nodig zodat maatschappelijke meerwaarde zich opnieuw vertaalt in economische meerwaarde. De wet van '96 maakt dergelijke inhaalbeweging onmogelijk. Vrouwen, die oververtegenwoordigd zijn in die 'essentiële beroepen', zijn hiervan het grootste slachtoffer.
- Heel wat bedrijven zijn op zoek naar werknemers en willen maar al te graag extra belonen om hun (knelpunt)vacatures in te vullen. De zogenaamde '**loondrift**' is historisch hoog. Dit zijn verhogingen buiten de indexeringen en conventionele verhogingen, bijvoorbeeld verandering van barema of nieuwe functiebeschrijving.

De wil – en de economische noodzaak – is er om de lonen te verhogen, maar de loonwet maakt het onmogelijk om dit op conventionele wijze te bereiken.